

zséda
vá
négbi
kl bal
nbank
lékkel
ra n
redol
st. pár
s. A
ykö-
ztá-
ál-

KOLOZSVÁRI UJSÁG

FÜGGETLEN NAPILAP.

Helység és kiadóhivatal: Deák Ferenc-utca 27. sz.
Telefonszám 261.

Megjelenik mindennap.

Előfizetési ár: Egy óra 60 fillér. Negyedévre 1 kor. 75 fillér.
Félévre 3 kor. 50 fillér. Egész évre 7 kor.

Szentkereszthy & Comp.

madás a törvényszék ellen
és a
hozzávaló megjegyzések.

Kolozsvár, október 13.

Egyik budapesti újságban, a Magyar Szó-nak vasárnapi számaiban élénk feltűnést keltő nyilatkozat jelent meg. A sorok írója, — egy németi államvasuti hivatalnok, — merészen és merészen megtámadja a kolozsvári törvényszéket, s penzóját nyomán meg se szaporán zúdulnak a legsúlyosabb vádak a helyi igazságszolgáltatás hivatalos glóriával körül övezett fejére. Durva erőszak, hallatlan önkénykedés, intrika, szemtelen jogtiprás, és perfid tudatlanság, — körülbelül ezek a legenyhébb minősítések, melyekkel az illető, bőkezűen pazar sugarakban, lezuhanyozza a törvényszéket, mint mondja, saját tapasztalatait vévén alapul. . . A törvényszékről emeltebb hangon beszélni bizony nem igen fizeti ki magát erre mifelénk, s ha valaki mégis megteszi, úgy vagy esztelenül vakmerő, vagy annyira hemzsegnék kezei között a nyilvánvaló bizonyítékok, hogy azoktól még a legfurfangosabb panamával sem lehet elűzni őt. A Magyar Szó panaszkozójának ügyét nem ismerjük miután a nyilatkozat természetesen csupán egyoldalú; így tehát nem tudjuk, hogy a fentebbi kétszéries melyik fajához tartozik, de sorozható legyen bárhova is, annyi bizonyos, hogy mindenféleképpen alkalmas ad: bevezetni végre nyilvánosan a kolozsvári, specifikus törvénykezős titokteljes vizeire, a melynek fenekére napról-napra lefusszadják az igazságot, s a méltányosságot. . .

Az újságírók.

Az ország jogászai és hozzáértői között már régóta beszélgetés az itteni judikatura szeretlen csapongása, a mely meghazudtolja azt mintha az igazságszolgáltatás következetesen egységes lenne, s megmutatja, hogy Themis istennő híres mérlegének billenése a talajviszonyok, s a földrajzi beosztás szerint is szokott igazodni. A flóra és a fauna változatossága az eddigi hit szerint a törvénykezéssel semmiféle vonatkozásban nem állott, most azonban hinni kell az ellenkezőjét, ha látjuk, hogy miként, milyen mértékkel itélkeznek nálunk és hogyan másfele. A kiaz utóbbi években fáradságot vett magának és figyelemmel kísérte, az igazságügyi palota bírói magvetését, az igen jól tudhatja milyen feltűnő kivetni valóságok nyüzsögtek csodálatos egymásutánban. A kolozsvári törvényszék rövid idő alatt szélteben hirhedtté vált és fogalommal nevelődött a bünhödötés és büntetés sajátlagos osztogatása révén, s más tájékokon példaként szokták idézni a patentirozott helyi Drákóknak nemesak kegyetlenségét, hanem avatatlanságát is. Az esetekből és szemelvények-

ből szükségtelen kirakodó bazárt rendezni: a városban ugyanis mindenki ismeri ezeket, s beszél róluk, mert még a legkönyösebb lelkek előtt is feltűnővé kezdett már válni ez a bírói muzsika. Egy szerv. lett volna hivatalra, hogy végre valahára rovásra vegye ezeket a dolgokat: a saját, de ennek legnagyobb részét ép a törvényszék célzatosan megfélemlítette, nehogy mukkani merjen. A törvényszéknek legizesebb és legdrágább falatjává vált az újságíró, s ha ez került a zöld posztós asztal elé, akkor a fővérbíró: Szentkereszthy Zsigmond báró, minden abszurditások vezérbimbója, kellemes és derűs napot jegyzett be szórakozásának naplójába. Agyonnyomni és terrorizálni kell a sajtót, — ezt adták ki jelszólul, s valóban jobb ügyhöz méltó buzgalommal terrorizálták és nyomták agyon. Sem miségekért és kisebbfajta vétségéért zuhatagként ömlesztették magukból a sokszorszörnyűmódra kegyetlen és megdöbbenő szigorú ítéleteket, a melyeknél mindig nagyobb szerepet játszottak a zsurnalisztákkal szembeni célzatlanság, a rejtett összeköttetések számai, mint a büntetőtörvénykönyv becsületes, illő alkalmazása. Így történthetett aztán, hogy rövid huszonnégy hó alatt pár újságíró több mint 5 évre esuktak el, s annyi pénzbüntetést sóztak a nyakuk közé, a melylyel zsiros lekötéseket lehetne vásárolni és palotákat lehetne építtetni; így történt az, hogy máshol a királysértésért kevesebbet kap az ember, mint nálunk ha valaki elég botor és kicsinylőleg nyilatkozik valami városi nagyságról. Hogy mindezeként van annak legjobb tanúsága maga a királyi tábla, mely már több ízben megtette, ép újságírók ügyében, hogy 8 és 9 hónapos, hivatalos parázmasággal kitált büntetéseket leszállított 4 és 6 hétre, láthatólag és kifejezetten azért, hogy ilyen módon megelcsékeltesse alantas hatóságát, s kerülő uton figyelmeztesse, hogy ép elérkezett a bremzolás ideje. Szentkereszthy báró azonban nem óhajtott tanulni, ő újságírókat akart früstökölni és lapszerkesztőket akar vacsorázni. . .

A közönség.

A közönség eleinte — ezt megmondhatjuk őszintén, — nem igen fájdította a fejét az újságírókért, mert — tudja Isten miért, — de előtte sem igen rokonszenves ez a néptörzs. A tömeget részben, azért nem bántotta a dolog, mert nem igen akarta észrevenni a bíróság célzatlanságát, részben pedig mivel senki se nagyon törődik a más bajával. De utolérte őket a nemezis, mert mikor velük, a nagyközönséggel szemben is féket vesztve kezdett működni a jogtalankodás, s őreihez, a lapokhoz, akkor ott azt felelték nekik udvariasan, hogy ők nem bolondok többé a quillotín alá menni. Ilyeténképpen minden vonalon hallgatás volt a felelet, a fel-felbukkanó juszticmordokra, s Szentkereszthy báró & Comp. felelősségre vonás, s megbékőzés nélkül garázdálkodhattak.

Szentkereszthy báró.

Szentkereszthy báró. . . Ő a csapatvezér, de hogy miként jutott erre a tornyos helyre, azt csak Szt. Protekció tudná megmondani. Közepes és sűrű tehetség, a kinél kétszer talantumosabbakat vederszámra lehet kimutatni saját hivatalnokai közül is. Ő az esküdt-széki tárgyalások lángpallosu generálisa, s igazán skandalózusok azok a szemérmellenül részrehajló rezümék, a melyeket ő élesen kellemetlen hangján elő szokott adni, hogy a maga képére babáztassa meg az esküdtök lelkiismeretét és véleményét. Ha ez megtörtént, akkor megkoronázza a nagy művet: terrorizálja a melléje rendelt a bírókat, s kéjes mosolylyal hirdeti világgá az ítéletet. Főnökségének szelleme ott lebeg az egész törvényszék felett, s egyéniségének hatása mindenütt jelenvaló, kezdve azon, hogy a törvényszék adminisztrációja botrányosan lassu, lomha, hiányos, s végezve azon, hogy a járásbíróknál pofok utján is reprezentálják az osztó igazságot. Hivatalnoktársai ugyszólván gyűlölik, s hogy ő milyen kollega, azt bizonyítja — egyebek közt — az, hogy nemrégiben egyik ügyészét — a ki pedig nem tudjuk hányszor több legény, mint ő, — orvosilag megvizsgáltatta, s penzióba akarta küldetni, csupán azért, mert neki nem volt szimpatikus.

Hisszük és tudjuk azonban, hogy Szentkereszthy báró nem sokáig fog már fenegyerekeskedni, mert rövid idő alatt be kell vonulnia a nyugalom eszűdés révébe, s vége lesz a theatralisan elrendezett, és színpadi fogásokkal tarkított tárgyalásoknak, melyeket ő szenirozott, s melyeken ő olyan káprázatos pózzal elnökölt. Le fog tűnni végre az igazságszolgáltatás egéről, s akkor talán mégis elhisszük, hogy a törvénykezés nem községi beosztás szerint van elrendezve.

Országos cipész kiállítás Kolozsvárt.

Kolozsvár, okt 13.

Már említettük volt, hogy cipész körökben felmerült az az eszme, hogy a jövő év folyamán Kolozsváron egy nagyszabású országos cipész kiállítás rendeztessék. Megírtuk azt is, hogy ezen kiállítás tervezeténél fogva a maga nemében páratlan lenne, a mennyiben eltérve az eddigi szak kiállítások sablonjától olyan keretben mutatná be a nagy közönségnek a cipész ipar produktumát, a melyben annak alkalma lenne egyfelől meggyőződni arról, hogy e szakban mennyi tökélyre vitte már a magyar ipar, másfelől pedig megbizonyosodni versenyképességéről a kézmű iparnak a gyár iparral.

Mi a legnagyobb rokonszenvel üdvözlöttük akkor az egészséges eszmét s igéretünkhöz képest annak megvalósítását támogatni is fogjuk.

Támogatjuk pedig ebben cipésziparosainkat több szempontból. Először azért, mert olyat akarnak produkálni, a mit még a külföld sem látott, másodsor azért mert ez a kiállítás Kolozsvárnak újabb hírt és dicsőséget szerezne.

Mert hát tulajdonképpen mit is akar-

nak a mi derék cipészeink, illetve egy ambiciózus, törekvő, fiatal mestér közöttük, kitől a terv ered.

Egy: bemutatni az iparban produkálható legremekb munkát, kettő: a gyakorlati életbe használatos produktumok szépségét, praktikus voltát és versenyképességét, három: a magyar kézműipar pártolásának felkeltésére a közönség munkáknak szembe állításával.

Ez a kiállítás rendezése ha a terv szigorú betartásával megkeresztülvetni, nem is képzelt óriási erkölcsi és anyagi sikerrel fog végződni, mert a terv felfogja kelteni nem csak az ország összes szakiparosainak az érdeklődését, versenyzési kedvét, de a külföldi szakiparának figyelmé is felénk terelődik s a midőn egy felől cipésziparosaink az egész művelt világ, hason iparág képviselőinek elismerését vívják ki, más felől ez a kiállítás forgalmi tekintetben hasznót hoz a városnak és amannak erkölcsi sikerében is osztozkodni fog.

A cipészek egyesülete hisszük és reméljük ismételtén, hogy a közel napokban tárgyalandó, erre vonatkozó indítványt és a benne foglalt tervezetet elfogadja s a kiállítás előmunkálataira a lépéseket nyomban meg is teszi.

Szerintük a városnak, közvetlenül pedig a kereskedelmi és iparkamarának és ipartestületnek erkölcsi kötelessége cipész iparosainkat a legmesszebb menő anyagi támogatásban részesíteni, hogy a szép terv keresztülvihető legyen.

A „Pesti Hirlap“ sztrájkja.

Kolozsvár, október 12.

Említettük már, hogy a „Pesti Hirlap“ szedői sztrájkolnak. Már összetűzésre is került az ügy, de a béke ma sem állott helyre. A „Typographia“ a magyarországi nyomdászok kitűnően szerkesztett lapja utolsó számában vezető cikkekben közli a sztrájkolók egy igen érdekes nyílt levelét, mely kivonat így hangzik:

„Nyílt level dr. Vázsonyi Vilmos és Tóth Béla urakhoz, mint a Pesti Hirlap dolgozótársaihoz.

Falragaszok hirdetik, apró czédulák tudatják a nagyközönséggel, hogy a Légrády Testvérek nyomdai cég összes alkalmazottai, szedők, nyomók, kőnyomók e hó 2-án sztrájkba léptek. Nem követelnek magasabb munkabéretet vagy rövidebb munkaidőt, a saját maguk számára egyáltalán semmit sem követelnek, csak azért, hogy megszüntessenek egy visszaélést, a melynél vérlázítóbbat, embertelembbet elképzelni sem lehet. A Légrády Testvérek nyomdája és a Pesti Hirlap nyomdai albertője, Lilienberg-Varga Endre, évek hosszú sora óta serdületlen tanonczokkal dolgoztat. Légrády Károly és Lilienberg-Varga Endre nagy vagyonához ártatlan gyermekek bünösen ontott vére tapad, ezen vállalkozók jövedelmének minden egyes forintja szerencsétlen gyermekek életének egy-egy elrabolt napját jelent. A Légrády-féle nyomda termékeinek sorai közül sápadt, agyonkínzott gyermekek arca mered előnk, a Pesti Hirlap olvasása közben az elüállásnál agyonnyaragott tanonczok panaszát, jajszavát véljük hallani!

Komoly fölszólítással fordulunk most Önökhöz is, Vázsonyi Vilmos és Tóth Béla urak! Azért Önökhöz, névszerint és külön, mert Önök a legkiválóbb munkástársai a Pesti Hirlapnak, a kiknek neve és szellemi munkája az olvasók ezreit tobozza eme lap számára.

Ön, dr. Vázsonyi Vilmos ur, a demokráciapárt megalapítója, és vezére, és a lelkesülés árja vitte be Önt a képviselőházba. Minden mondott és írott szava lángoló tiltakozás volt az elnyomatás és kizsákmányolás ellen és erős fogadalom a nép és az igazság mellett! Küzdelemre. Szabad önnök, dr. Vázsonyi Vilmos ur szolidaritást vállalnia a legbrutálisabb elnyomatással, a legpiszkosabb kizsákmányolással? Szabad Önnök az erős mellé állani a gyengékkel szem-